

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายจรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๒๑/๒๕๕๒

วันที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

ผู้ถูกร้องได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อีกครั้งหนึ่ง ในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ อันเป็นผลให้ยังคงมีสถานภาพเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์หรือเคยเป็นสมาชิกในพรรคประชาธิปัตย์มาแล้วยังไม่เกินห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงฟังได้เป็นยุติตามที่ปรากฏจากคำร้องของผู้ร้อง คำชี้แจงของผู้ถูกร้อง และเอกสารประกอบคำร้องและคำชี้แจงว่า ผู้ถูกร้องเคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๑ แต่ได้ยื่นใบลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์แล้ว เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกร้องได้สมัครกลับเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ใหม่ อีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ หรือไม่

พยานหลักฐานในสำนวนตามที่คู่กรณีนำสืบและที่ศาลเรียกมาไม่ปรากฏว่ามีใบสมัครของผู้ถูกร้อง ขอกลับเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ทั้งไม่มีพยานบุคคลแสดงการรับผู้ถูกร้องกลับเข้าเป็นสมาชิกใหม่ แต่อย่างไรก็ดี คงมีเพียงแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นและลดลงในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๔๕ (แบบ ท.พ. ๖ และ ท.พ. ๗) ซึ่งหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง ตามหนังสือ ที่ ปชป. ๔๖๐๐๓๑๔/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ โดยในแบบแจ้งจำนวน สมาชิกที่เพิ่มขึ้น (แบบ ท.พ. ๖) ระบุว่า มีการรับผู้ถูกร้องเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แต่ไม่มีใบสมัครและไม่มีหลักฐานการลาออกจากรพรรคประชาธิปัตย์จนถึงปัจจุบัน ซึ่งในข้อนี้ผู้ร้องมีนางสุนทรี ไพรทริษฐ์ ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมือง สำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริง และเบิกความประกอบต่อศาลว่า เหตุที่ไม่ปรากฏใบสมัคร

และเอกสารอื่นยืนยันการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตยใหม่อีกครั้งหนึ่ง เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น มิได้กำหนดให้พรรคการเมืองต้องจัดส่งใบสมัครหรือเอกสารแสดงการรับสมัครสมาชิกใหม่ให้แก่ นายทะเบียน ประกอบกับ พันตำรวจโท สุกิจ สุกุลอารีย์มิตร เลขานุการคณะกรรมการสืบสวนสอบสวน เรื่องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดปราจีนบุรี กรณีผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติการเป็นสมาชิกวุฒิสภา พยานของผู้ร้องอีกคนหนึ่ง ได้ทำบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงว่า เอกสารการสมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตยระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๕ นั้น ทางพรรคประชาธิปไตยได้ขออนุญาต นายทะเบียนพรรคการเมืองเผาทำลายไปหมดแล้ว ดังนั้น ทางสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงไม่มีเอกสารหลักฐานอื่นใดยืนยันการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตยของผู้ถูกร้อง กรณีจึงต้องพิเคราะห์ว่า ข้อมูลในแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นและลดลงในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๔๕ (แบบ ท.พ. ๖ และ ท.พ. ๗) ซึ่งเป็นพยานหลักฐานเพียงชิ้นเดียวที่แสดงว่าได้มีการรับสมัคร ผู้ถูกร้องเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตยอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ นั้น เป็นข้อมูลที่บันทึกไว้โดยผิดพลาดคลาดเคลื่อน หรือเป็นข้อมูลที่ต้องตรงตามความเป็นจริง

ผู้ถูกร้องอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงว่า หลังจากลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แล้ว ไม่เคยยื่นใบสมัครกลับเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตยอีกเลย เอกสารแบบ ท.พ. ๖ และ ท.พ. ๗ ระบุข้อมูลผิดพลาดคลาดเคลื่อนไป โดยมีเหตุผลและพยานหลักฐานประกอบดังนี้

๑. นางเกษมศรี แจ่มแก้ว เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนพรรคประชาธิปไตย ได้ทำบันทึกลงวันที่ ๑๕ และ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ เสนอเรื่องการลาออกของผู้ถูกร้องให้พรรคประชาธิปไตยพิจารณาอนุมัติ ปรากฏตามเอกสารในแฟ้มที่ ๑ หน้า ๑๘๕ และ ๑๘๖ และพรรคประชาธิปไตยโดย ดร. ประกอบ จิรกติ ผู้อำนวยการพรรคประชาธิปไตยได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แจ้งอนุมัติการลาออก จากสมาชิกพรรคให้ผู้ถูกร้องทราบ ปรากฏตามเอกสารในแฟ้มที่ ๑ หน้า ๑๘๘ ซึ่งทั้งนางเกษมศรี แจ่มแก้ว และดร.ประกอบ จิรกติ ได้ทำบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงนี้ไว้ด้วย

๒. จากการตรวจสอบข้อมูลที่ระบุอยู่ในแบบ ท.พ. ๖ และ ท.พ. ๗ ปรากฏว่า มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนของข้อมูลในลักษณะเดียวกันกับข้อมูลของผู้ถูกร้องอยู่หลายรายการ ซึ่งนางสุนทรฯ พยานของผู้ร้องก็ได้เบิกความตอบคำถามของทนายความฝ่ายผู้ถูกร้องว่า มีเลขประจำตัวสมาชิกบางรายซ้ำกัน

เช่น กรณีของนายมนัส รูปเกรียง กับนางกัลยาณี อินแพง เป็นต้น ซึ่งอาจมีการคลาดเคลื่อน ทั้งในการจัดทำฐานข้อมูลใหม่ใน พ.ศ. ๒๕๕๐ ปรากฏว่า ยังมีข้อมูลสมาชิกที่ไม่ถูกต้องและไม่สามารถ นำลงฐานข้อมูลของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้อีกถึง ๗๓๗,๗๗๕ คน แต่ไม่ทราบว่า จะรวมถึง ผู้ถูกร้องด้วยหรือไม่

๓. ในการจัดทำฐานข้อมูลสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ระหว่างพรรคประชาธิปัตย์กับ คณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ผู้ถูกร้องมิได้มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวข้องมาก่อนเลย ซึ่งนางสุนทรฯ ก็เบิกความยอมรับในข้อนี้เช่นกัน ดังนั้น จึงไม่มีมูลกรณีให้เห็นว่าจะมีการแทรกแซงทางพยานหลักฐาน หรือข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ถูกร้องในคดีนี้แต่ประการใด

พิเคราะห์พยานหลักฐานของผู้ร้องและผู้ถูกร้องประกอบพฤติการณ์แวดล้อมแห่งคดี ตามที่ศาลได้สวนไต่สวนได้ความมาแล้ว น่าเชื่อว่าข้อมูลในแบบ ท.พ. ๖ และแบบ ท.พ. ๗ ที่ระบุว่าผู้ถูกร้อง ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อีกครั้งหนึ่ง ในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ นั้น น่าจะเกิดจากความผิดพลาดคลาดเคลื่อนในกระบวนการบันทึกข้อมูลของพรรคประชาธิปัตย์ ยังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้อง ได้สมัครกลับเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ได้ลาออกไปแล้ว เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องจึงมิได้เป็นสมาชิกในพรรคการเมืองหรือเคยเป็นสมาชิกและพ้นจากการเป็นสมาชิกมาแล้วยังไม่เกินห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา จึงไม่เป็นผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ (๖) สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้อง จึงไม่สิ้นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ (๔)

นายจรัญ ภักดีธนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ